

Vänsterpress om kuppen i Burma/Myanmar – mars 2021

I början av februari i år grep militären makten i Burma/Myanmar. Detta efter att regeringspartiet Nationella demokratiska förbundet (NLD) hade vunnit en stor seger i de parlamentaval som hölls i november 2020. Kuppen utfördes just innan det nya parlamentet skulle samlas, och motiverades med att valresultatet var ogiltigt därför att det skett omfattande valfusk, vilket de oberoende internationella valobservatörer som kontrollerat valet inte höll med om. Uppenbarligen så var orsaken helt enkelt att militären inte gillade valresultatet.

I samband med kuppen fängslades landets statskansler, tillika NLD:s främste ledare, Aung San Suu Kyi, liksom flera andra NLD-politiker.

Efter kuppen har landet skakats av omfattande folkliga protester, som militären besvarat med ett allt brutalare våld. Men kampen fortsätter.

Martin Fahlgren 11/3 2021

Se även: [Vänsterpress om kuppen i Myanmar – februari 2021](#)

Innehåll

Flamman	1
<i>Burmas ungdom utmanar juntan</i>	1
Offensiv	4
<i>Myanmar: Svara militären med en ny "flod av</i>	4
Proletären	7
<i>Trycket ökar på juntan i Myanmar</i>	7
Revolution	8
<i>Militärkupp och massprotester: Vad händer i Myanmar?</i>	8

Flamman

Burmas ungdom utmanar juntan

Christine Chameau

Flamman 8/3 2021

Av rädsla för att förlora sina privilegier grep militären makten i Burma för en månad sedan. Med statschefen i husarrest och sociala medier som enda vapen försöker Burmas yngre generationer nu att bekämpa den mäktiga armén.

”På natten lurar ondskan, men på morgonen lyser hoppet igen.” Den 14 februari 2021 jämför den burmesiske producenten Lamin Oo på sitt Twitter-konto ett fotografi från en demonstration mot diktaturen och en video på beväpnade män som i skydd av natten sprider kaos på gatorna i ett kvarter i Burmas ekonomiska huvudstad Rangoon. Dessa huliganers mål var att skrämja och kväsa dem som deltar i demonstrationerna mot statskuppen som ägde rum den 1 februari. Några dagar tidigare hade juntan friggett fler än 20 000 reguljära fängelseinterner – en manöver som påminner vissa burmeser om upproret 1988. Då spred frigivna kriminella också skräck bland befolkningen, vilket legitimerade arméns brutala ingripande som slutade i blodbad.

På flera tusen Twitter-konton syns samma hashtags: ”Juntan attackerar”, ”Rädda Burma”. Ett rop på hjälp i kampen mot militären som, klockan tre på natten den 1 februari, krossade det hopp som har spirat sedan övergången till demokrati inleddes för tio år sedan. Gripandet av landets valda ledare, däribland Aung San Suu Kyi, som är de facto statschef, samt medlemmar av hennes parti Nationella demokratiska förbundet (NLD), har upphävt maktindelningen mellan den civila regeringen och militären, i strid med burmesernas vilja som skänkte NLD en jordskredsseger i parlamentsvalet i november. Av de 1 177 sätena som stod att vinna¹ vann partiet 920, en ökning med 61 jämfört med valet fem år tidigare – en majoritet på 82 procent. Det Förenade solidaritets- och utvecklingspartiet, som grundades av den tidigare generalen Thein Sein, fick 71 säten, en minskning med 117, motsvarande endast 6,4 procent av ledamöterna. Detta misslyckande kan bara bero på röstfusk, menar militären som på det sättet har rättfärdigat sitt maktövertagande.

Med en sträng blick, iförd grön uniform, garneringsband och axelklaffar, dök befälhavaren Min Aung Hlaing, som utsetts till ledare för landets nya regeringsorgan Statens administrativa råd upp på arméns tv-kanal, med den burmesiska flaggan som enda bakgrund. Det var en anakronistisk bild. Åtta dagar efter statskuppen talade han för första gången direkt till folket. Han försäkrade att han tagit makten i enlighet med landets konstitution och att nya val ska hållas efter ett års undantagstillstånd. Han lovade att militärjuntan är ”annorlunda” än de tidigare militärregimerna och att den strävar efter en ”disciplinerad demokrati”. En av hans föregångare, general Than Shwe (som styrde landet från april 1992 till mars 2011), talade på sin tid om en ”blomstrande och disciplinerad” demokrati...

På sociala medier och på gatorna växer mobiliseringen. ”Ett folk på 54 miljoner människor mot 500 000 män”, sammanfattar Aung Kyaw Moe, chef för Centret för social integritet, saken med hänvisning till antalet anställda av Tatmadaw – Burmas beväpnade styrkor. I enlighet med demonstranternas paroll ”enade mot diktaturen” har tjänstemän, bankanställda, vårdarbetare, professorer, advokater och studenter anslutit sig till den historiskt unika rörelsen för civil olydnad, som bara fortsätter att växa. Den 14 februari stannade all tågtrafik och flygtrafiken stördes i brist på personal. Sjukinrättningar har stängts efter att de tömts på sina anställda i protest mot statskuppen. Mitt under en pandemi, men det bryr man sig inte om. Det

¹ Den 8 november röstade burmeserna i valet till Unionsförsamlingen, som består av två kammare (Representanthuset och Nationalitetshuset), samt till regionala och delstatsförsamlingar.

akuta hotet är ett annat. Det kommer inte på fråga för burmeserna att ge upp den frihet som de fått smaka på.

De som är mellan 10 och 30 år har växt upp i ett öppet land som är sammanlänkat med resten av världen genom internet. ”Våra ögon och våra själar har vaknat, framför allt genom sociala medier”, säger den unga aktivisten Thinzar Shunlei Yi, som sedan kuppen lever gömd. De följde det amerikanska valet och demonstrationerna i Hongkong, och är medvetna om skillnaden mellan sin egen vardag och repressionen som deras föräldrar berättat om.

Minnen av rädsla för godtyckliga och nattliga gripanden, övervakning, arméns brutalitet. Man talar även om kuppen 1962, då armén störtade den folkvalda regeringen. Och 1990, när militären vägrade erkänna resultatet i valet som vanns av oppositionspartiet NLD. ”Det är svårt att uttrycka vad jag kände när jag vaknade den 1 februari. En omätlig sorg och djup vrede. Det är som en resa bakåt i tiden”, förklarar en författare² som tidigare suttit fängslad för sin delaktighet i upproret mot militären sommaren 1988. ”Jag är rasande”, säger en ung arbetare som anslutit sig till en demonstration i Rangoon. ”Allt som händer påminner om det som min mamma berättade om när jag var liten”, säger en ung kvinna.

Genom att gripa makten har den ambitiöse Min Aung Hlaing satt stopp för den långsamma process som inleddes i början av 2000-talet av hans föregångare, med målet att successivt återinföra demokratin och bryta landets internationella isolering. Konstitutionen från 2008, som skrivs av armén själv, garanterar dock armén kontroll över tre viktiga ministerier: försvars-, inrikes-, och gränsdepartementen. Dessutom ger den armén vetorätt i parlamentet då 25 procent av sätena är reserverade åt den. Men dessa konstitutionella garantier upphör att gälla när ett land som är öppet mot omvärlden skakas av sociala och ekonomiska konflikter, något som oroar generalen. För landet som han vill styra över ensam, ”utan den fasad som Aung San Suu Kyi utgjorde för honom”, enligt Thet Win från den interreligiösa organisationen Synergie, har inget gemensamt med Burma 2010.

Efter årtionden av isolering har den politiska upptiningen också inneburit att sanktionerna mot landet har hävts. På tio år har fattigdomen halverats, även om 24,8 procent av befolkningen fortfarande lever under fattigdomsgränsen.³ Före corona-pandemin uppgick den årliga tillväxten till sju procent. ”Burma var ett eldorado för investerare”, säger en bankir som deltog i grundandet av två av landets finansiella institutioner. Men, förklarar han, Suu Kyis liberala reformer gjorde att de företagskonglomerat som kontrolleras av armén ”drabbades med full styrka av den internationella konkurrensen. De var inte längre garanterade tvångskunder som tidigare”. Affärsmän och analytiker är överens på en punkt: ”Under de senaste tio åren har generalerna fortsatt att leva i en bubbla, isolerade från all kontakt med utlänningar, särskilt västerlänningar. De är fortfarande övertygade om att de inkarnerar en burmesisk exceptionellism.”

De är i otakt med resten av samhället, framför allt de unga. ”Vår generation låter sig inte kuvas”, upprepar de som växt upp med sociala medier. På Facebook och Twitter började slagord, teckningar och foton att spridas dagen efter kuppen – ett sätt elda på rörelsen och sprida rädsla. För att beskriva den värld som juntan vill införa hänvisar de till dystopiska filmer som *The purge* och tv-serier som *Black mirror*. Precis som hos demonstranterna i Thailand har gesten med tre resta fingrar, en referens till science fiction-verket *Hunger games*, blivit symbol för motståndet mot juntan. ”Vi demonstrerar inte för NLD eller Aung San Suu Kyi. Denna rörelse innefattar alla, den är mer än bara hennes symbol. Hela samhället är mobiliserat för att sätta stopp för arméns inblandning i politiken. Vi vill ha en helt demokratisk grundlag”, säger Thinzar Shunlei Yi. Hon är konstnär och inspirerades av vad hon såg under demonstrationerna i Rangoon: familjer, unga människor, rika och mindre rika. Till och med

² De flesta intervjuade har valt att förbli anonyma av rädsla för repressalier.

³ ”Poverty data: Myanmar”, [Asiatiska utvecklingsbanken](#), 2017.

invånarna i en byggnad där även folk med kopplingar till militären bor har deltagit. Trots att undantagstillstånd och ett förbud mot folksamlingar på fler än fem personer infördes den 8 februari, fortsätter demonstrationerna att växa. Medborgarkommittéer organiserar sig för att försvara sina grannar mot att gripas under nätterna.

Under de dryga två veckorna efter kuppen gjorde de sociala medierna det möjligt för rörelsen för civil olydnad att föra kampen såväl på gatan som på nätet – även om armén den 3 februari bad internetleverantörerna att blockera Facebook, som har blivit till ett slags ”burmesernas blod”, i vilket livsnödvändig information flödar. Över hälften av burmeserna har ett Facebook-konto; för tio år sedan hade bara två procent av befolkningen tillgång till en mobiltelefon.⁴ För att komma runt censuren måste man installera en VPN (ett privat virtuellt nätverk), på samma sätt som kineser och vietnameser. De yngsta lär de äldre hur man gör. ”Styrkan i dessa verktyg hjälper oss att organisera oss, men de är väldigt sköra. Armén kan strypa internet när som helst”, säger Thinzar Shunlei Yi.

Kan kampen mot armén, den gemensamma fienden, ge upphov till ett bestående kollektivt medvetande? Motsättningarna mellan olika grupper har plågat Burma sedan självständigheten 1947. Spänningarna mellan den största etniska gruppen bamaret och de övriga, som tillsammans utgör en tredjedel av befolkningen, har präglat historien och försöken att upprätta en ”Myanmars Union” – landets officiella namn. Denna spricka har upprätthållits av militären som framställer sig som garanten av en illusorisk enighet. De senaste tio åren har präglats av konflikter mellan Tatmadaw och de etniska minoriteternas lokala arméer i delstater som Kachin, Shan och Rakhine, ofta om tillgången till naturresurser.

Genom att 2015 sjösätta konferensen Panglong II, som inbegriper armén, regeringen och representanter för de etniska minoritetsgrupperna, lovade Suu Kyi att garantera en mer jämlik representation av de olika delarna av landet folk. Diskussionerna ledde dock ingen vart. Armén och NLD, som båda domineras av bamarer, har samma syn på minoriteterna: de är ”destabiliserande element som försvagar centralmakten”, sammanfattar analytikern Carine Jaquet. Suu Kyi har till och med försvarat armén och sitt land inför Internationella brottmålsdomstolen i Haag mot anklagelser om etnisk rensning av rohingyer, en muslimsk minoritet i det huvudsakligen buddhistiska Burma. 2016 och 2017 flydde över 700 000 av dem till Bangladesh efter att Burmas armé satt igång en våldsamt kampanj mot dem som svar på attackerna mot burmesiska gränsposteringar av Rohingyernas skyddsarmé. Majoriteten av landets befolkning ställde sig då bakom general Min Aung Hlaing och statschefen, efter att en uppviglande hatkampanj spritts på internet av nationalistiska buddhister och armén. Suu Kyis popularitet ökade markant i och med detta, vilket också förklarar hennes partis senaste valframgångar.

I dagens klimat av hänförd mobilisation mot juntan grasserar ursäkterna. Folk ångrar att de inte tog rohingyernas situation på större allvar tidigare, som man fram tills för bara ett tag sedan fortfarande såg som fiender. Det mest akuta, säger chefen för Centret för social integritet, är att göra sig av med armén, innan man kan tänka på att konstruera någon som helst enighet: ”Just nu måste vi bekämpa militärerna. Det är en principfråga, för NLD:s legitima regering har störtats.”

Vad kommer de utländska stormakterna att göra? USA har fryst den burmesiska regeringens tillgångar. Ytterligare direkta sanktioner mot arméns ekonomiska intressen är under utredning. ”De utländska investerare som jag rådgiver håller på se över sina alternativ”, säger en strategisk analytiker, utan att kunna gå in på detaljer. Kina som är Burmas viktigaste handelspartner har meddelat att den rådande situationen ”absolut inte är den som [de] vill se”,⁵ men landet har ändå lagt in sitt veto mot ett fördömande av statskuppen i FN:s säkerhetsråd. Japan,

⁴ ”Myanmar telecommunications sector”, [Yangon Stock Exchange](#), 30 juli 2018.

⁵ ”China’s ambassador to Myanmar says situation ‘not what China wants to see’”, Reuters, 16 februari 2021.

som är landets näst största handelspartner, har fördömt kuppen, men försvarsministern Nakayama Yasuhide har lyft ett varningens finger: ”Om vi slutar [att handla med Burma] kommer relationerna mellan den burmesiska och den kinesiska militären att stärkas och landet kommer att dra sig längre bort från de fria länderna, såsom USA, Japan och Storbritannien.”⁶ Flera japanska företag, som Suzuki och bryggeriet Kirin, har trots det ställt in sin verksamhet i landet. Men det är inte fråga om att ifrågasätta Kaladan-projektet, ett stort infrastruktursamarbete mellan Japan och Indien, försäkrar den indiske utrikesministern Subrahmanyam Jaishankar.⁷ EU nöjer sig än så länge med att ”överväga sanktioner”, med den franske Europa- och utrikesministern Jean-Yves Le Drians ord.⁸

Under tiden har lagen om skydd av privatlivet och medborgarnas säkerhet, en av demokratiseringsprocessens landvinningar, upphävts – en symbol för tillbakagången – samtidigt som kravet på att man måste meddela myndigheterna om vilka personer man hyser i sitt hem har återinförts. I Rangoon, huvudstaden Naypyidaw och på andra håll i landet har stridsvagnar intagit städerna. På dagarna äger demonstrationer rum över hela landet. Om natten fortsätter arresteringarna. Och internet stängs nu av med jämna mellanrum. Hur länge kommer folkets beslutsamhet att hålla ut mot arméns godtycklighet?

*Texten är tidigare publicerad i Le Monde diplomatique
Översättning: Jonas Elvander*

Offensiv

Myanmar: Svara militären med en ny ”flod av

Per Olsson

Offensiv 3/3 2021

Söndagen den 28 februari blev den blodigaste i Myanmar sedan militärens kupp den 1 februari. Minst 18 personer dödades och 30 skadades när polis och militär i flera städer öppnade eld och använde sig av chockgranater för att stoppa demonstrationerna. Den blodiga söndagen följdes dock av nya demonstrationer i måndags när den av militären avsatte premiärministern Aung San Suu Kyi framträdde i en videolänk i samband med den skenrättegång som har inletts mot henne.

Militärens upptrappade våld utgör ett desperat försök att tysta de massiva protester som ägt rum sedan juntan tog över för mer än fyra veckor sedan. Generalerna har mötts av dagliga strejker och demonstrationer.

Den framgångsrika generalstrejken i förra veckan (den 22 februari) tog proteströrelsen till en ny nivå. Enligt vissa bedömare deltog uppemot 12 miljoner i generalstrejken i ett land vars invånarantal räknas till 54-55 miljoner.

På strejkdagen strömmade ”en flod av människor ut på gatorna”, skrev Civil Disobedience Movement (CDM), som är det namn under vilket protesterna samordnas. CDM initierades av de läkare och sjuksköterskor som nästan omedelbart efter kuppen beslöt att gå ut i strejk. Deras modiga strejk på kanske så många som 100 sjukhus landet runt inspirerade snabbt andra arbetargrupper att göra detsamma och mindre än en vecka efter kuppen skakades Myanmar av de största demonstrationerna sedan den så kallade ”saffransrevolutionen” 2007, som krossades av militären.

⁶ ”Japan defense official warns Myanmar coup could increase China’s influence in region”, Reuters, 2 februari 2021.

⁷ Rahul Karmakar, ”India-Myanmar Kaladan project in final stages: Jaishankar”, *The Hindu*, New Delhi, 15 februari 2021.

⁸ ”Birmanie: l’UE devra ’envisager’ des sanctions si l’état d’urgence n’est pas levé, selon Jean-Yves Le Drian”, *Le Figaro* (och AFP), Paris, 3 februari 2021.

Samtidigt började de strejkande och deras fackföreningar att resa kravet på generalstrejk för att samla protesterna och bygga motståndet.

Den blodiga söndagen, där minst 18 dödades av militären, eldar på ilskan och motståndet mot militärkuppen (Foto: Wikimedia Commons / Ninjastriker).

Strejkerna och den fackföreningsrörelse som har byggts upp i kamp under de senaste åren ger dagens protester en styrka och tyngd som inte fanns 2007 och som saknades i den revolt som svepte genom landet 1988.

Till följd av strejkerna och de dagliga protesterna har militären inte kunnat konsolidera sin makt och inte lyckats i sitt uppsåt att söndra och härska genom att styra tillsammans med ledarna från de partier som likt militärens parti USDP gick bakåt i valet i november förra året. Strejkerna har lamslagit landet och dess ekonomi. ”Myanmars banksystem har knappt fungerat sedan kuppen, då tusentals bankanställda har strejkat för att förlama ekonomin och pressa kuppmakarna att lämna ifrån sig makten”, skrev den oberoende nyhetssajten Frontier Myanmar den 1 mars.

Kontanter har blivit en bristvara i ett land där sedlar och mynt är det vanligaste betalningsmedlet. Strejkerna har också lamslagit landets järnväg och de många ekonomiska verksamheter som militären driver inom exempelvis olje- och gruvindustrin.

Det var först för tio år sedan som Myanmars arbetare vann rätten att organisera sig och kunde börja bilda fackföreningar. På den relativt korta tiden har flera fack hunnit med att skapa en kamptradition.

Ma Moe Sandar Myint, en av textilarbetarnas fackliga organisatörer, sade i en intervju i den amerikanska vänstertidskriften *Jacobin* dagarna innan kuppen att:

- De bäst organiserade facken har byggts i strejker och de flesta fack som är med i min federation har erfarenhet av att åtminstone ha lett två eller tre strejker. Så fort jag slutade skolan 2002 började jag jobba inom textilindustrin. Fem år senare höjdes minimilönen i Myanmar till motsvarande 23 kronor i timmen, men på min fabrik vägrade ledningen att betala ut den höjda minimilönen så vi gick ut i strejk.
- Strejken varade i flera dagar och avbröts först efter att ledningen sagt att de skulle betala ut allt det som de var skyldiga oss. Men det löftet höll dem inte, så vi inledde en maskningsaktion och började organisera oss fackligt. Jag blev den första på fabriken som gick med i facket.
- Tidigare var det män som ledde strejkerna och som svar på det beslöt bolagen att istället bara börja anställa kvinnor till en lägre lön. Ägarna trodde att kvinnor inte skulle våga ta kamp och gå ut i strejk. Men de hade fel och idag är det framför allt unga kvinnor som står i spetsen för kampen och leder facken.

Textilindustrin i Myanmar sysselsätter drygt 600 000, varav 90 procent är kvinnor. De flesta internationella klädjättar, däribland svenskägda H&M, Kappahl och Lindex, har produktion i Myanmar.

Textil- och klädarbetarna har också varit ledande i motståndet mot militärkuppen.

- Fabriksarbetarnas och särskilt kampen från de unga kvinnliga arbetarna inom textil- och klädindustrin tycks ha stark påverkan på stämningarna och varit en stark bidragande orsak till att rädslan övervunnits och att en generalstrejk genomförts, säger en facklig organisatör till *Labor Notes* den 26 februari.

Hot om avsked, att militären bedriver en klappjakt på ledande fackliga aktivister och med våld försöker tvinga de strejkande att gå tillbaka till arbetet har inte stoppat kampen. Ännu finns heller inga tecken på att polisens och militärens upptrappade våld lyckats skrämja massorna att ge upp kampen.

Tyvärr fanns det ingen plan för hur kampen skulle drivas vidare efter den framgångsrika generalstrejken. Under generalstrejken tvekade den försvagade och splittrade militären att brutalt gå till angrepp. Istället valde generalerna att avvakta i väntan på att gatorna inte skulle vara fyllda ”av en flod av demonstranter”.

Morden och massarresteringarna under de senaste dagarna kan dock ge upphov till nya beslutsamma protester, som i Sudan när militären försökte krossa revolutionen i blod med ett angrepp på demonstranter som samlats utanför militärhögkvarteret i huvudstaden Khartoum i början av juni 2019.

Militärens massaker på minst 100 demonstranter följdes av generalstrejk och massorna kunde gripit makten, vilket tvingade militären att slå till reträtt och gå med på steg mot civilt styre.

För att driva kampen vidare i Myanmar och för att försvara massaktionerna behöver den samordning som finns få en fastare och mer organiserad form. Demokratiska aktions- och försvarskommittéer som samlar arbetare och unga behöver byggas på alla nivåer i samhället. Kampen för demokrati i Myanmar är också en kamp för att störta den ruttnande kapitalism som militären försvarar och som även den störtade regeringen såg som sin uppgift att slå vakt om. Om vanliga poliser och soldater i större omfattning ska ansluta sig till massrörelsen krävs såväl beslutsamma aktioner som ett program för social förändring.

I avsaknad av ett parti som verkligen står upp för landets arbetare och fattiga ses det styrande NDL under ledning av Aung San Suu Kyi som proteströrelsens politiska språkrör, samtidigt som behovet av nytt kämpande och socialistiskt parti bara blir mer brännande och akut.

Masskampen i Myanmar har visat sin styrka och även gett inspiration till kamp i angränsande länder som Thailand. Till viljan att aldrig mer återgå till militärdiktatur har nu lagts viljan att svara den blodiga söndagen och hedra dess offer. Den grad av kamp och motstånd som militären kommer att möta de närmaste dagarna och veckorna kan bli avgörande för framtiden.

- Stöd kampen i Myanmar. Ut med juntan – för ett demokratiskt och socialistiskt Myanmar.

Proletären

Trycket ökar på juntan i Myanmar

Janne Bengtsson

Proletären 8/3 2021

Trots den militära repressionen har protesterna och strejkerna avlöst varann sedan kuppen den 1 februari.

Miljontals människor protesterar varje dag i Myanmar (Burma) mot den militärjunta som grep makten i början av februari.

Militärjuntan, ledd av generalen Min Aung Hlaing, har slagit tillbaka hårt. Sedan en vecka tillbaka skjuter soldater skarpt mot demonstrerande burmeser. Fackliga ledare och studentledare arresteras och förs bort. I onsdags, den blodigaste dagen hittills, dödades 38 personer i protesterna, enligt FN:s sändebud Christine Schraner.

I spetsen för motståndet mot juntan står arbetare och de fackliga organisationerna: 99 procent av de järnvägsanställda arbetarna är sedan länge ute i strejk. Arbetare inom transportsektorn och jordbruket har anslutit sig.

Sedan militären tog kontroll över olje- och gasindustrin i Myanmar, har strejkande arbetare lamslagit verksamheten. Flygplatserna står stilla och arbetare strejkar i gruvorna och i textilfabrikerna – både H&M och Lindex samt många andra utländska företag har produktion i landet.

Till idag måndag har flera fackförbund utlyst generalstrejk. Upprørsledarna manar också till bojkott av handel och finansiella tjänster, särskilt mot affärsintressen som kontrolleras av några av de militära ledarna, bland annat ölbryggerier och en stor kedja av guld- och juvelbutiker.

Också läkare och sjukvårdspersonal har anslutit sig till protesterna. En av landets mest kända läkare, kirurgen Kyaw Zin, leder sjukvårdspersonalens protester.

– Vi kommer inte att gå tillbaka till jobben innan han (general Min Aung Hlaing) avgår. Han har ingen rätt att beordra oss tillbaka till arbetet, han är inte vår statschef. Han måste avgå, säger Kyaw Zin till New York Times. Det här måste vara den sista kuppen i Myanmar.

Det var den 1 februari som militärjuntan grep makten och arresterade den folkvalde Aung San Suu Kyi vars parti NLD utropade sig till segrare i novembervalet 2020. Aung San Suu Kyi hyllas i väst som en stor kämpe för demokrati, men har anklagats för folkmord på den muslimska folkgruppen rohingyer.

Civil Disobedience Movement (CDM) samordnar motståndet mot juntan. CDM bildades direkt efter juntans maktövertagande och är en samlande front för flera organisationer i motståndet.

Det burmesiska kommunistpartiet (CPB) tar aktiv del i protesterna. I ett uttalande från partiet heter det att ”organisationer med olika politiska bakgrunder måste kunna samordna motståndet mot den gemensamma fienden”. Kraven inkluderar militärdiktaturens fullkomliga störtande och att 2008 års konstitution (som upprättades av militären) upphävs samt en demokrati som garanterar en ekonomisk utveckling för folket i Myanmar.

Revolution

Militärkupp och massprotester: Vad händer i Myanmar?

Leo Marklund och Valter Östberg

Revolution nr 1/3 2021

Den första februari tog militären makten i Myanmar genom en statskupp. Landets statskansler Aung San Suu Kyi arresterades tillsammans med flera ministrar och ledande figurer i hennes parti Nationella demokratiska förbundet (NLD).

Myanmar har i årtionden kontrollerats av militären. Men det jäsande missnöjet i landet tvingade dem att påbörja en demokratisering. 2010 släppte de Suu Kyi, som uppmärksammats internationellt för sin ledande roll i protester emot den militärledda regimen 1988 och hennes 15 år långa husarrest och lät hennes parti NLD komma till (en begränsad) regeringsställning 2011, med stöd av imperialismen.

2015 vann NLD en jordskredsseger med över 80 procent av rösterna. Myanmar hyllades av västvärlden som påstod att de nu äntligen var fria från militärt inflytande. Denna 'seger för demokratin' var dock kortlivad, minoriteter såsom landets muslimska rohingyer utsattes för våldsam förföljelse av Myanmars säkerhetsstyrkor så tidigt som 2016. Regimens förtryck av rohingyafolket försvarades gång på gång av Suu Kyi med hänvisning till statens rätt till säkerhet och suveränitet. Hon avvisade alla anklagelser om folkmord.

Ledda av överbefälhavaren Min Aung Hlaing har nu generalerna åter gripit makten i Myanmar. Detta trots att alliansen mellan de härskande militär-oligarkerna och den framväxande liberala borgerligheten stödd av imperialismen verkat stabil. Men hur plikttroget Aung San Suu Kyi än gick generalernas ärenden, trots uttalanden om att hennes förhållande med militären inte var 'så illa', så kunde hon aldrig vinna deras förtroende. I folkets ögon är hon fortfarande en symbol för 1988 års protester. NLD sågs som mycket mer legitima än generalerna, och därför förblev de ett hot mot militärens makt. Detta förklarar varför alliansen mellan NLD och militären var så bräcklig.

Men kuppen har utlöst massprotester och strejker runtom i landet, där arbetarklassen spelat den ledande rollen. Faktum är att det var ett fackförbund – FGWM – som initierade massrörelsen från första början. Regimen har besvarat dem med samma brutala medel som under tidigare årtionden. Sedan den första februari har hundratals demonstranter arresterats. För att krossa folkets kampvilja har man använt vattenkanoner och gummikulor mot alla de som bryter mot utgångs- och samlingsförbuden. Internet har också blockerats.

Men trots militärens upprepade försök att sätta stopp för protesterna har Myanmar's befolkning inte slutat göra motstånd. Massdemonstrationerna i huvudstaden Naypyidaw och runtom landet har hittills bara vuxit sig större och större. Fredag den 19 februari omkom upprorets första offer, tjugoföråriga Mya Thwate Thwate Khaing, efter att ha blivit skjuten i huvudet av polisen flera dagar tidigare. Den unga butikarbetaren har blivit en martyr för rörelsen mot juntan och hennes död har som bensin på elden intensifierat kampen över hela landet. Den 22 februari togs kampen till en ny nivå med en generalstrejk där hundratusentals deltog i massdemonstrationerna. Rörelsen har också blivit alltmer organiserad där strejkkommittéer satts upp och i vissa områden har brigader organiserats för att stoppa militären från att arresteras aktivister.

Juntan må ha hoppats att genom kuppen skulle de återfå en större kontroll över landet. Men nu har deras agerande i stället utlöst en massrörelse som mycket väl kan komma att gå mycket längre än att bara kräva att NLD kommer tillbaka till makten.

Och att gå längre än så är absolut nödvändigt. För att säkra demokratiska rättigheter i Myanmar måste systemet som militärdiktaturen baserar sig på avskaffas: kapitalismen. Aung San Suu Kyis regim visade hur lite en så kallat borgerlig demokrati kan erbjuda massorna i Myanmar. Bara ett självständigt arbetarparti beväpnat med ett revolutionärt program kan visa vägen framåt för folket i Myanmar.